

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poštno ček. račun: šte. 9-12410

Cena: Posamezna šte. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 49

Gorica - 6. decembra 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

ZIDAJMO TRDNJAVO!

Iz dna srca smo prepričani, da končno med narodi odločujejo duhovne sile in ne materialne. Ta vera nam mora tako trdno stati, kakor vera v božjo previdnost. Zato našemu ljudstvu niso tako smrtonosne zunanje nesreče, kakor so povodnji, katastrofe, diktature, socialne stiske in politična nasilja, vse tako utegne biti celo lek, ki budi, obnavlja in zbira v narodu npravstvene moči. Veliko večja škoda in nevarnost pa je, ako drsimo z moralnih temeljev mišljenja in življenja v materialistično pojmovanje in ravnanje. Morda se pogibeli v tem oziru niti dovolj ne zavedamo. Snovnih dobrin namreč na svetu ni dosti za vse, še celo pa ne za vse človeške želje. Zato pa se pri ljudeh, ki se prepuščajo nagonnemu izživiljanju, uveljavlja takole protivno razmerje: čim manj tvarnih dobrin, tem hujša lakomnost po njih, če postaja malo denarja, blaga, pridelka; če se nudi manj služb in zaslužka; če je najti manj priložnosti zabavi in ničemerosti in bahavemu postavljanju, tedaj se nagonski človek tembolj žene za ostanki vsega tega in ocenjuje

celo vrednost božjega kraljestva in domovine po niju pomenu v materialnem svetu.

V tem smislu se zaostruje naloga, postavljena našemu narodu v razmerah v katerih danes živi. Za nas je vsaka porast npravne sile prav posebno dragocena in vsak njen upadek poguben!

Kristjani apostolske dobe so se utaborili v religiozno-npravstveni trdnjavi. Za kristjane prvih vekov niso obstojala posamezna kulturna vprašanja, niti različne kulturne naloge, ker jim je šlo za veliko več, za rešitev človeka, za preoblikovanje vsega mišljenja in življenja. Ko je s Konstantinovim odlokom Cerkvi zasijala svoboda, je bilo v njej nakopičenih toliko npravstvenih in duhovnih sil, da se je v kratkem uveljavila na vseh kulturnih in socialnih toriščih.

Za nas taki izgledi niso odveč. Močno tostransko in materialistično usmerjena kultura in socialna politika naših dni je in bo v našem ljudstvu zapustila globoke sledove in celo prokletstvo.

Kadar Slovenci sodimo o kultur-

nih dobrinah, ne smemo iti mimo Prešernovih poezij. Saj je naše hrepenenje po resnični, resnični duhovni kulturi, katere vrh je ljubezen in mir, neugnana gibalna sila vse Prešernove poezije. In v dejstvu, da v svetu najčese lažnivi vitez zmaguje, a resnična dobrota omaguje, to je pesnikova velika bridkost od začetka do konca.

»Sem videl čislati le to med nami, kar um slepi z goljufijami, ležami.«

Prešernov Črtomir je še prav danes simbol našega naroda:

»Beg je moj up, gozd je moj dom.«

Toda iz tega premaganega junaka je izrastel nov človek. Iz njegovega ponižanja in trpljenja je zrastel nov svet, ki je višji in boljši, ki je v svojem bistvu resnica, ljubezen in mir.

Kako je Črtomir po uničujočih nesrečah zorel za odlično milost, tako bo šel tudi naš narod, ki ga Črtomir simbolizira naproti višji, predusmem notranji kulturi in sreči.

Zato ne zanemarjajmo v prid našega naroda nobenega delovnega polja, skrbimo pa pred vsem za religiozno-npravstveno trdnjavo med nami. Samo ta bo zmagala!

Janez

Ameriško orožje za Jugoslavijo

Kot smo že poročali, je Truman sklenil dati Jugoslaviji znatno vojaško pomoč v orožju. Da bo pa ta pomoč uporabljena, za kar je bila namenjena, je odšla v Jugoslavijo posebna vojaška komisija, oziroma skupina vojaških svetovalecev, ki bo imela za nalogo, da nadzira uporabo poslanega orožja in pa da uri jugoslovanske vojake v uporabi modernega orožja. Za sedaj šteje ta misija 30 oseb in ji je na čelu general John Harmony. Jugoslavija bo po tem dogovoru dobivala iz Amerike med drugim letala na reaktivni pogon, manjše pomorske enote in drugo pristaniško obrambno opremo, tanke, topove in drugo,

kar spada zraven, motorje, avtomobile in podobno. Ameriški namen je, da bi se jugoslovanska armada modernizirala in motorizirala, da bi postala sposobna za boj ne samo v gozdu, nego tudi proti motoriziranim četam.

ZDA baje tudi to pot niso stavile nobenih političnih pogojev, vendar se je Jugoslavija obvezala, da ne bo prepuščala blaga drugim ali ga uporabljala za druge namene nego za oborožitev; prav tako je obljubila, da bo nudila po potrebi in po možnosti Zdrženim državam surovine in polizdelke, ki bi jih Amerika potrebovala.

Prvi podatki ljudskega štetja v Italiji

V Rimu so objavili prve podatke o ljudskem štetju v Italiji, ki se je vršilo v začetku meseca novembra. Iz njih je razvidno, da šteje prebivalstvo Italije 47 milijonov prebivalcev. Od teh je moških 23 milijonov, žensk pa skoro 24 milijonov. Od zadnjega ljudskega štetja iz leta 1936 je narastlo prebivalstva za 4.593.000, to je letno 7 na tisoč. Največje mesto v Italiji je Rim, ki ima čez 1.600.000 prebivalcev; za Rimom pride Milan s skoro 1 milijon tristo tisoč. Nad sto tisoč ljudi pa ima 25 italijanskih mest.

V Gorici so našli 40.142 prebivalcev, ki bivajo v 9890 stanovanjih s 34.708 osebami. Družin v Gorici je 11.543. Precejšnjo nadmoč imajo ženske, saj so jih našli med stalnim prebivalstvom 20.946, dočim je moških samo 17.064. Pri zadnjem štetju leta 1936 je imela Gorica 46.640 prebivalcev z vsemi vsemi, ki so tedaj spadale v goriško občino, a so sedaj ostale v Jugoslaviji. Pred sto leti to je leta 1851 je štela Gorica 13.297 ljudi in 998 hiš. Pri zadnjem štetju pod Avstrijo leta 1910 je imela Gorica (to je središče Gorice brez okoliških vasi, ki so bile po vojni priključene goriški občini) 30.995 prebivalcev, med temi 10.868 Slovencev. Takoj po vojni leta 1921 je imela Gorica 28.056 prebivalcev, brez okoliških vasi. Torej manj kot pod Avstrijo. Če bi sedaj odšli od Gorice-občine prebivalce Podgore, Ločnika, Standreža, Pevme, Oslavja ter Štmavra, bi verjetno dobili za Gorico-center le malo več ali pa nič več prebivalcev nego jih je imela leta 1914 pred prvo svetovno vojno. To pomeni, da je Gorica v tridesetih letih pod Italijo zrastle le za malenkost ali pa celo nazadovale, dočim je pod Avstrijo od leta 1890 do 1914 narastla vsakih deset let za pet tisoč duš.

Poleg tega so objavili tudi prve podatke o prijavah dohodkov, katero so prav tako izvršili letos v Italiji prvič v zgodovini. Minister Vanoni je povedal, da je napravilo prijavo 3.800.000 ljudi, od teh pride v pošte za dopolnilni davek 1.026.000 davkoplačevalcev. Ostali bodo prosti. Iz prijav so zaznali, da se bo obdavčljiva vsota povečala za 50 milijard v primeru z lanskim letom. Pri tem je minister dejal, da gre vsa zahvala malim in srednjim davkoplačevalcem, ki so prijavili svoje dohodke po vesti, dočim tega ni mogoče reči o velikih. Samo eden je prijavil, da ima več kot 200 milijonov čistih dohodkov. Zato je Vanoni zapretil, da bo država zelo strogo kontrolirala velike davkoplačevalce in, če se izkaže, da so hoteli prikriti svoje dohodke, bodo neizprosno kaznovani po zakonu.

Na vsak način pa bo dolžnost prostovoljne prijave dohodkov ostala še naprej v veljavi. Za leto 1951 bodo morali vsi to storiti že pred 31. marcem 1952.

Adenauer v Londonu

Nemški kancler Adenauer je odpotoval v London, kjer se misli ustaviti več dni. Na Angleško je šel, ker so ga uradno povabili. Tam so na programu številni razgovori z vodilnimi angleškimi osebnostmi. Po 20 letih je prvič, da gre nemški minister uradno na Angleško.

Državni udar v Siriji

V Siriji so vojaki izvedli državni udar. Čez noč so se polastili oblasti, aretirali člane prejšnje vlade in oklicali diktaturo. Trdijo, da to ne bo imelo posledice na zunanjo politiko. Državni udar so pa izvedli iz strahu, da bi nova vlada, ki jo je bil sestavil prejšnji dan 29. nov. prvi minister Maaruf Dawlibi, ne postala popustljiva do komunistov. Za Sirijo niso taki državni udari nič novega, saj je sedanji že četrti v treh letih.

Ameriški delavci za mir

Kongres industrijskih organizacij (CIO), vodilne organizacije delavcev v Zdrženih državah, je na svojem 13. letnem zborovanju sprejel resolucijo, v kateri poudarja svojo odločnost za nadaljevanje boja za doseg in obdržanje miru in demokracije po vsem svetu. Resolucija dostavlja, da ogroža danes mir in svobodo na svetu mednarodna zarota, ki ji načeljuje neka imperialistična sila.

Ameriški delavci so torej složni s svojo vlado v borbi zoper komunistično nasilje, ki edino resno ogroža mir na svetu.

Slovenec padel na Koreji

V korejski vojni so že štirje slovenski fantje iz Clevelanda žrtvovali svoje življenje. Ob koncu oktobra je prispelo v Cleveland za pokop truplo prvega slovenskega vojaka. To je Pfc. William F. Staric, ki je padel v Koreji 16. septembra 1950, star 26 let. Na Koreji deluje kot vojni kurat tudi en Slovenec in sicer frančiškan p. Viljem Žlogar, rodom iz Dolenjske.

Važna zborovanja po svetu

V Parizu

Ta jesen je doba konferenc in razgovorov. Dve sta glavni središči, kjer se vrše razgovori mednarodne važnosti. Prvo je v Parizu, kjer pred raznimi odbori Zdrženih narodov se vrste konferenice za konferenco z veliko intenzivnostjo. Kot poseben uspeh je beležiti dejstvo, da so se na predlog nekaterih malih držav začeli sestajati štirje veliki na predhodne razgovore za razorožitev. Kot že znano, so tako Sovjeti kot zapadne velesile predložile vsak svoj načrt za razorožitev in kontrolo nad atomsko silo. Toda ta dva načrta sta si tako daleč narazen, da spčetka ni bilo upanja, da bi se mogla kako vskladiti. Tedaj so poslegle vmes male države in stavile predlog, naj se kljub vsemu sestanejo skupaj zastopniki štirih velikih na neuradne razgovore o razorožitvenem načrtu. Enkrat toliko so zmagali mali in razgovori so se začeli. Trajati bi morali do desetega decembra. Poleg tega je dvignil precej prahu tudi govor jugoslovanskega ministra Djilasa, ki je v tri ure trajajočem govoru iznesel glavne točke jugoslovanske obtožbe zoper Sovjete in njihove satelite, ki ogrožajo mir na jugoslovanskih mejah. V svojem govoru je Djilas iznesel o sovjetskem režimu marsikaj, kar smo tudi mi že zdavnaj trdili, — že takrat, ko je izhajal »Slovenski Primorec« in so naši frontaši bili še vsi zaljubljeni v velikega Stalina. Toda takrat so bile to laži, danes so živa resnica. Sovodenske frontaše, ki trdijo, da se »Katoliški glas« laže, pozivamo, naj pogledajo, kaj je o Stalinu in sovjetski Rusiji pisal »Slovenski Primorec« leta 1946 in 1947 in kaj so ona leta pisali »Primorski dnevnik« in »Soški tednik« o istih stvareh. Potem pa naj primerjajo, kaj piše o Stalinu in sovjetski Rusiji »Katoliški glas« danes in kaj piše »Soča« in »Primorski dnevnik«. Bomo videli, če bodo spoznali, kdo laže in kdo je vedno lagal.

V Pan Mun Jomu

Drugo najvažnejše središče mednarodnih razgovorov je naselje Pan

Mun Jom na Koreji. Tukaj se sestajata k dnevnim razgovorom komunistična in zavezniška komisija za premirje, da bi se mogli sporazumeti o nadaljnjih dveh pogojih za premirje, to je o izmenjavi ujetnikov in o kontroli nad izvajanjem premirja. Razgovori pa ne gredo naprej, ker se komunisti krčevito upirajo zahtevi zaveznikov po mešani kontrolni komisiji, ki bi morala imeti dostop na kateri koli del korejske republike, da se prepriča o dejanskem izvajanju premirja. Če ne bodo kmalu našli kompromisa, bo trideset dni preteklo in bo tako tudi prejšnji sklep o razmejitvenem pasu postal neveljaven.

V Strasburgu

Tretja konferenca se vrši v Strasburgu ob francosko-nemški meji. Tukaj zborujejo zastopniki Zdrženih Evrope, ki iščejo, kako bi se približali skupnemu cilju, to je združenim državam Evrope. Stvar je precej resna, saj sta napovedala svoj prihod De Gasperi in Schuman. Evropske države bi se za Združeno Evropo počasi že ogrele, ali Angleži se držijo ob strani, češ da so njihovi interesi tako močno vezani drugod, da ne morejo pristopiti kot sestaven del k evropski federaciji. Nekateri Francozi pa vztrajajo pri tem, da morajo biti zraven tudi Britanci, ker bi sicer evropski federaciji grozila nevarnost, da preide počasi pod nemški vpliv. Saj bi v taki evropski zvezi bila Nemčija daleko najmočnejši član. Nemcem in njihove gospodarske in politične premoči v Združeni Evropi brez Anglije se pa Francozi boje. Vendar je upati, da bo prišlo vsaj do vedno tesnejšega sodelovanja med evropskimi državami in do ustanovitve enotne evropske vojske, kot je sklenil atlantski svet v Rimu.

V Rimu

Tu smo imeli sestanek sveta atlantske zveze. Zbrali so se na redno jesensko posvetovanje ministri vseh držav članic. Glavni predmet razgovorom je bila pospešitev priprave za atlantsko vojsko, kateri

načeljuje general Eisenhower; usporiditev denarnih sredstev za oborožitev; sprejem nemških sil v skupno obrambno vojsko. Konferenca se je razšla, ne da bi našla dokončno rešitev nakazanim vprašanjem. Menijo, da bo do tega prišlo na prihodnji konferenci, ki bo spomladi v Lizboni.

V Bruslju

Tudi v belgijskem glavnem mestu se vrši konferenca, in sicer mednarodna konferenca za izseljence in begunce. Ker se bliža konec delu Mednarodne organizacije za begunce (IRO), ki prenema z delom še to leto 31. dec., ne da bi dokončno bili preskrbljeni vsi begunci, saj jih bo ostalo še nekaj sto tisoč po raznih taboriščih IRO. Ker so nekatere dežele v Evropi, ki so preoblikovane, dočim so na svetu dežele, ki še potrebujejo delovnih ljudi, so se zbrali v Bruslju zastopniki 23 držav, da se pomenijo kako in kaj. Sprejeli so predlog ameriškega delegata, ki je svetoval, naj se ustanovi posebna mednarodna ustanova, ki bo skrbela za izseljevanje ne samo beguncev nego tudi drugih. Prihodnje leto bi preselili 115.000 ljudi. V ta namen so preračunali, da bi rabili skoro dva milijona in pol dolarjev. ZDA so se zavezale, da dajo eno tretjino, ostale države pa dve tretjini omenjene vsote. Tako se je ta konferenca razšla z uspehom.

FAO

In končno naj omenimo še konferenco mednarodne poljedelske organizacije (FAO), ki zboruje v Rimu že nekaj tednov.

Tako torej živimo v znamenju številnih konferenc. Vse niso in ne bodo dosegle stoddostnih uspehov, vendar so dobro znamenje. Sv. oče Pij XII. je pred izbruhom druge svetovne vojne dejal, da se z razgovori lahko še vse reši, z vojno se pa lahko vse izgubi. Ravno zato so take številne konference dobro znamenje, ker pričajo, da svet še vedno ljubi in išče mir ter sodelovanje.

Druga adventna nedelja

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 11, 2-10)

Tisti čas, ko je Janez v ječi slišal o Kristusovih delih, je poslal dva svoja učenca in mu rekel: Ali si ti, kateri mora priti, ali naj drugega čakamo — In Jezus jima je odgovoril: Pojdita in sporočita Janezu, kar sta slišala in videla: slepi spregledujejo in hromi hodijo, govori se očesujejo in gluhi dobivajo sluh, mrtvi se obujajo in ubogim se blagovest oznanja, in blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne. — Ko sta pa ta dva odhajala, je začel Jezus ljudstvu govoriti o Janezu: Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? Ali kaj ste šli gledat? Človeka, obledenega v mehka oblačila? Glejte, kateri nosijo mehka oblačila, so v kraljevskih hišah. Ali kaj ste šli gledali? Preroka? Da, povem vam, še več ko preroka. Zakaj ta je tisti, ki je o njem pisano: Glej, pošljam svojega glasnika pred tvojim obličjem, ki bo pripravil tvojo pot pred teboj!

Janez gotovo ni prav nič dyomil, da je Jezus res pričakovani Odrašenik. To mu je bilo razodeto že, ko je Jezusa krstil. Drugače pa je bilo z njegovimi učenci. Oni niso bili o tem prepričani. Zato je poslal dva učenca, da bi vprašala Jezusa, kdo je.

Pazimo, kako Jezus odgovori. Ne začne učenca prepričavati z besedami, da je res Odrašenik, ampak jima samo pravi: Pojdita in sporočita Janezu, kar sta slišala in videla. — Jezus je prav dobro vedel, da besede ne prepričajo. Potrebna so dejanja. Poglejte, če bi naše delavce po mestih in pa v njih okolici kdo vprašal, ali so kristjani, bi jih s tem vprašanjem skoraj užalil. Seveda so kristjani, saj so bili krščeni, saj so bili pri prvem svetem obhajilu, pri

birmi in so se tudi v cerkvi poročili. Nekaj je že, a veliko premalo. Ko bo Jezus nekoč presojal naše življenje, samo z našimi stvarmi ne bo zadovoljen. Vera zahteva celega človeka in vsak trenutek njegovega življenja.

Jezus sam nam postavlja Janeza Krstnika za zgled. Zvesto je pripravljaval Odrašeniku pot. Okrog nje so se zbirali učenci, a on jih je začel pošiljati k Jezusu, da bi mu olajšal delo. Do zadnjega diha je ostal Jezusu zvest.

Zvestoba, kako je to nekaj lepega! Zal, jo Jezus sedaj najde tako malo. Vse preveč ostajamo kristjani samo po imenu, v življenju pa se marsikdo prav nič ne razlikuje od brezvercev. Skušajmo biti Jezusu res zvesti v vseh tistih drobnih stvareh, ki jih čez dan opravljamo. Vsaka naša beseda, vsako naše dejanje naj priča, da smo kristjani. Jezus nima pretiranih zahtev. Od nas ne pričakuje stvari, ki presegajo naše moči. K tej zvestobi v malem naj nas bodri Jezusova obljuba zvestemu hlapcu v priliki: Ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil!

NEDELJSKA MOLITEV

ZBUDI, GOSPOD, NAŠA SRCA, DA PRIPRAVIMO POTA TVOJE. MU EDINOROJENEMU SINU, DA BOMO PO NJEGOVEM PRIHODU MOGLI Z OČIŠČENIMI SRCI TE BI SLUŽITI.

Koledar za prihodnji teden

9. decembra. NEDELJA. 2. adventna. Peter Furie, spoznavalec.
10. PONEDELJEK. Loretska Mati božja.
11. TOREK. Damaz, papež.
12. SREDA. Aleksander, mučenec.
13. ČETRTEK. Lucija, devica mučenica.
14. PETEK. Spiridion (Dušan), škof.
15. SOBOTA. Kristina.

Cesarju, kar je cesarjevega, Bogu, kar je božjega!

(O posvečevanju nedelj in zapovedanih praznikov. Koristno izpraševanje vesti našim razseljencem in tudi nam.)

PRIDIGA KOMUNIZMA

Eden največjih uspehov, ki jih je dosegel oče materializem z vsemi svojimi otroki (liberalizmom, socializmom in komunizmom) je ta, da je ljudske množice omamila z zapeljivimi gesli: »Ne potrebujemo Boga, Cerkev in duhovnih zakladov. Delo in zaslužek je naš bog in naše vse. Z delom bomo človeštvo rešili bede, ga obogatili in osrečili. Z delom, ki mora prinašati čim večji zaslužek, bomo spremenili zemljo v raj. Molitev, služba božja je navadno zapravljana je časa. Bog in duša v tovarnah, rudokopih, delavnicah, obratih in trgovskih podjetjih nimajo nič opraviti. Posvečevanje nedelj in praznikov moti delo, zmanjšuje zaslužek in proizvodnjo. Zato je to delavcem in delodajalcem v škodo. Čim več bodo podjetniki proizvajali, tem več dohodkov bodo imeli. Čim več bodo delavci delali, več bodo zaslužili. Zato je treba veliko, brez odmora in počitka, delati. Tudi nedeljo in takozvane zapovedane praznike je treba porabiti za delo.«

Toda komunizem se ni zadovoljil samo z omalovaževanjem in preziranjem Boga in z nepokorščino do Njega. Napovedal je boj Bogu, Cerkvi in vsemu, kar je duhovnega, večnega. Pogreznil se je prav do pekla. Prisegel je zvestobo satanu. Zvest svojemu nauku, da je vera strup za ljudstvo, se z vsemi silami bori tudi proti posvečevanju nedelj in praznikov. »Cerkev drži z bogatimi, s kapitalisti, pravi komunizem revnim sloyem.« Delavcem ne dovoljuje in ne privoščil obilnejšega zaslužka. Zato prepoveduje delo ob nedeljah in praznikih. Posebno se komunizem trudi, da bi mladino odtrgal od Cerkev. Zato jo ob času službe božje kliče na razne prireditve, mitinge in na udarniško ali prostovoljno delo.

Priznati moramo, da je komunizem s svojo borbo proti posvečevanju nedelj in praznikov dosegel velike uspehe. Milijon-

lov odločnih protikomunistov in dobrih katoličanov.

Šest let nam daje komunizem zdravilne injekcije za naše duhovno življenje. Ali bodo te injekcije brez uspeha? Bolnik, ki injekcij več ne čuti, je blizu smrti. Zato je zadnji čas, da se zdravimo iz omotice in spravimo injekcije, ki nam jih daje komunizem, v delovanje.

Skrunjenje Gospodovih dni ruši temelje človeške družbe. Človek, ki noče dajati Bogu, kar je božjega, tudi človeški družbi ne bo dajal, kar je njenega. Kdor je krivičen

do Boga, je krivičen tudi do ljudi. Če hočemo delati za pravično ureditev človeške družbe in jo postaviti na trdne temelje, potem z zgledom in besedo učimo slovenske izseljence, dajati Bogu, kar je božjega. Pridobivajmo jih, da bodo posvečevali Gospodove dneve. Če bodo naši izseljenci vestno izpolnjevali dolžnosti do Boga, do Cerkev, bodo izpolnjevali tudi dolžnosti, ki jih imajo do svojega naroda, do svoje domovine in človeške družbe.

To velja prav tako tudi za nas, ki smo doma ostali.

v posebni avdienci. Pri tej priliki je imel pred papeškimi akademiki in drugimi visokimi gosti globok znanstven govor, v katerem je razpravljal o modernem znanstvu, ki odkriva vedno bolj Boga, kakor da bi stal ta za vsakimi vrati, ki jih znanstvo odpre. S svojimi znanstvenimi ugotovitvami nam daje pravo moderno znanstvo nov dokaz o bivanju božjem, obenem pa osvetljuje in potrjuje one znane, filozofske neoporekljive dokaze sv. Tomaža Akvinskoga o bivanju božjem.

Govor sv. očeta je bilo pravo znanstveno predavanje, v katerem je razložil na jasn način najnovejšo ugotovitve znanstva glede sestave materije iz atomov, protonov in elektronov. Govoril je o energiji, ki nastaja iz razdrobitve atomskih sestavov, oziroma iz pretvarjanja materije v svetlobo in toplotno energijo, o kozmičnih žarkih, o entropiji v makrokozmu in mikrokozmu ter o nujnem koncu vesoljstva. Govoril je nadalje o začetku vesoljstva, o prvotni materiji, iz katere se je razvilo stvarstvo, in o mnogih drugih modernih prirodoslovnih ugotovitvah, ki dokazujejo, da je vse stvarstvo, od mogočnih astronomskih meglic do zadnjega atoma in elektrona spremenljivo in da zahteva zato nujno neko bitje, ki se samo ne spreminja in ki je zadnji vzrok vseh sprememb v vesoljnem stvarstvu.

Vse katoliške razumnike, posebno pa naše duhovnike opozarjamo na ta papežev govor. V njem bodo našli kratek, toda povsem jasn odgovor na razna vprašanja, o katerih mora biti vsak katoliški izobraženeec vsaj nekoliko informiran. Govor sv. očeta je prinesel »Osservatore Romano« z dne 23. novembra.

Iz življenja Cerkev

Pandit Nehru [za versko enakopravnost]

Meseca januarja bodo imeli v Indiji volitve. Ministrski predsednik Pandit Nehru je otvoril volilno kampanjo z dvema važnima govoroma, ki sta vzbudila veliko zanimanje daleč naokoli. V teh dveh govorih je Pandit Nehru ponovno poudaril, da je njegova vlada odločena braniti in ohraniti v Indiji enakopravnost vseh veroizpovedi ter da se hoče boriti zoper vse takozvane »komunalistične« stranke, ki zagovarjajo nadvlado hinduizma ter spravljajo s tem enotnost dežele v nevarnost.

Svetovni tisk je že večkrat pisal o velikih sporih in razpokah v kongresni stranki, toda premalo je poudaril, da je krivo teh sporov predvsem različno gledanje na versko vprašanje. Pandit Nehru je s svojima omenjenima govorima to resnico nad vse jasno osvetlil.

Indijski »komunalisti« so organizirani v treh strankah. Prva stranka je Mahasabha ali Velika zbornica; druga je Ratriya Sekak Sangh ali stranka »služabnikov naroda«; tretja stranka je Jan Sangh. Vse tri stranke stremijo po oblasti, da bi upostavile nadvlado hinduizma, to je glavne indijske vere. O drugi stranki R.S.S., ki je najbolj nasilna, se sumi, da je s svojim čenvanjem zakrivila Gandhijev umor.

V svojem prvem govoru v Lundhiani je Pandit Nehru napadel pred 100 tisoč poslušalci vse tri stranke s sledečimi besedami: »Komunalisti varajo ljudstvo ter sejejo med narodom neslogo s tem, da hočejo vpeljati danes v Indijo to, kar so večkrat obsojali v Pakistanu. Pakistanski komunizem je že razdelil Indijo v dva tabora: indijski komunizem bi prinesel še nadaljnje delitev in to v času, ko je potrebno, da predstavlja Indija nekako granitno skalo. Naša dežela je poznala v preteklosti razne dobe svobode in napredka, toda tudi dobe sužnosti in propadanja, ki ga je zakrivil komunizem s tem, da je sejal neslogo med ljudstvo ter zastrupljal narodovo življenje. Komunizem je ustvaril pri nas vse one razredne (kaste) razlike, ki so zaustavile razvoj v deželi. Hinduška kultura zasluži nedvomno v naši domovini privilegiran položaj, toda komunalisti so napravili iz hinduizma nekako »kuhinjsko vero«, ki skrbi le za to, kaj sme ali ne sme človek jesti in kako in kdaj mora zaužiti svojo hrano. Indija je pripravljena odbiti vsak zunanji napad, obenem pa mora biti pripravljena, boriti se zoper komunizem, ki je najnevarnejši sovražnik njene notranje varnosti in bodočnosti.«

Razredne zapreke, o katerih je govoril Pandit Nehru, so znane kaste, v katere je razdeljeno indijsko ljudstvo in ki so velika ovira vsakega napredka. Saj nam je znana žalostna usoda tako zvanih »nedotakljivih«, katerim je vsako občevanje z višjim kastami prepovedano in kateri se celo javnih vodnjakov in velikih javnih poti ne smejo posluževati. Te razlike med kastami bi komunalisti kot zagovorniki narodnih in verskih tradicij še nadalje radi ohranili.

Komunalisti so, tudi zoper enakopravnost ostalih ver. Kjerkoli pridejo do oblasti, zatirajo krščanske šole, bolnišnice in druge ustanove, kar je v odkritem nasprotju s sedanjo ustavo Indije, ki garantira vsem veroizpovedim, kastam in narodom popolno svobodo in enakopravnost.

Zoper to očitno kršenje indijske ustave je protestiral Pandit Nehru v svojem drugem govoru, ki ga je imel v Novem Delhiju. Dejal je namreč: »Če bodo komunalistične sile dvignile roko iz verskih razlogov zoper kogarkoli, jim bomo zaprl pot z vsemi sredstvi, ki jih ima država na razpolago, in toliko časa jim ne bomo dali miru, dokler ne bodo opustili svojega razkrojvalnega dela. Bodisi kot predsednik vlade ali pa izven se bom do svoje smrti boril zoper vse tiste, ki bi iz verskih razlogov dvigali nad kom svojo roko. Prav nič nisem nagnjen, da bi sklepal s komunalisti kake kompromise, kajti indijski komunalisti so fašisti in mi, ki imamo Hitlerjev primer pred očmi, vemo prav dobro, kako je pahnul ta mož sebe in svojo domovino v prepad.«

Pandit Nehru je omenil ob tej priliki načrt postave, ki jo misli predložiti vlada

parlamentu v odobritev. Temu načrtu, ki hoče dvigniti stališče indijskih žena, posebno vdor, se upirajo ravno komunalistične stranke. O tem načrtu je rekel Nehru, da ga bodo pregledali v najkrajšem času in da ga bo on sam branil do zadnjega dihljaja, ker predstavlja ta načrt napredek na socialnem polju in zato en korak naprej na pravi poti.

Za nas katoličane je izid boja med komunalisti in Pandit Nehrujem zelo velike važnosti. Če bi namreč pri prihodnjih volitvah komunalisti zmagali, bi bila verska enakopravnost zelo ogrožena, kar bi imelo tudi za indijske katoličane zelo težke posledice. Na vsak način moramo Pandit Nehrujevo odločnost v boju za človeške in verske pravice indijskega ljudstva iz srca pozdraviti.

Dekazi bivanja božjega v luči modernega znanstva

V četrtek 22. novembra t. l. je sprejel sv. oče člane papeške akademije znanosti

Podoba pokojnega prošta Ignacija Nadraha

Na Marijin dan v soboto ob 7. zvečer 17. nov. t. l. je po dolgi in mučni bolezni dočrpel in mirno zaspal v Gospodu ljubljanski stolni prošt Ignacij Nadrah. Kakor hitro je slovensko ljudstvo zvedelo za to žalostno vest, ga je prihajalo v trumah kropit. Ležal je na mrtvaškem odru v stolnem župnišču. Dasi je izrečno želel, naj bo njegov pogreb skromen, je bila vendar udeležba pri njegovem pogrebu nenavadno velika. Ob grobu mu je govoril ljubljanski pomožni škof Anton Vovk.

Sedanji ravnatelj ljubljanskega semenišča kanonik dr. Jože Pogačnik je ob smrti stolnega prošta Nadraha izrekel besede: »Velik steber je padel z njima. S to izjavo ni povedal prav nič preveč, prej premalo. Že ob njegovem zlatomašnem jubileju 9. julija 1943 so slovenski časopisi pisali, da prošt Ignacij Nadrah presega vse duhovnike ljubljanske škofije po svojem vplivnem delu, apostolski gorečnosti in načelni odločnosti za eno glavo. Bil je res velik steber ljubljanske škofije in je odločilno posegal v njen razvoj vsaj eno četrtino sedanjega stoletja.«

Pokojni Ignacij Nadrah se je rodil 24.12. 1869 v župniji Stični na Dolenjskem. Že kot otrok je rad zahajal v cerkev k oltarju Marije vnebovzete na Muljavi. Tako je že kot otrok z vsem srcem vzljubil Marijo in ji ostal otroško vdan vse življenje. Kadar je pridigal o Mariji, mu je obraz ves žarel od navdušenja in ljubezni do nje.

Ko je po odlično končani srednji šoli stopil v ljubljansko semenišče, je tedanji ljubljanski škof Missija hotel tega čednostnega in nadarjenega semeniščenika poslati v Rim, da bi študiral v Germaniku, pa je skromni Nadrah ponudbo odklonil. Tako je namesto njega šel študirat v Rim pok. znani pridigar dr. Mihael Opeka. Ignacij Nadrah je torej že kot mlad semenišnik pokazal, da želi postati le skromen dušni pastir kljub odličnim darovom, ki mu jih je Bog dal.

Po novi maši, ki jo je imel 9. jul. 1893, je šel najprej za kaplana v Metliko. Zaslovel je takoj kot izvrsten in goreč pridigar, neutrujen spovednik, ljubitelj ubogih ter dober katehet. Vse te njegove lastnosti so se v lepši luči zasijale, ko je bil nato kaplan v Trzinu na Gorenjskem in pri sv. Jakobu v Ljubljani. Zato ga je škof Jeglič kljub njegovi skromnosti povišal; imenoval ga je za spirituala uršulink v Škofji Loki. Zaupano mu je bilo torej duhovno vodstvo redovnic in vzgoja gojenk na uršulinski meščanski šoli in na učiteljski. Ignacij Nadrah je kot spiritual pri uršulinkah v Škofji Loki dopolnil vzgojne in učne metode na uršulinski šoli in bil skozi enajst let uršulinkam ne le moder dušni voditelj, nego tudi izvrsten svetovalec in pomočnik pri šolstvu in pri vzgoji mladine. Po enajst letih uspešnega dela pri uršulinkah v Škofji Loki ga je zadelo novo

povišanje. Bil je imenovan za kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja in kmalu nato še za ravnatelja ljubljanskega bogoslovnega semenišča. Ostal je ravnatelj semenišča do leta 1943, ko je stopil v pokoj. Bil je torej ravnatelj bogoslovja okrog 25 let. Obenem pa je kot generalni vikar, oficial cerkvenega sodišča in prosinodalni eksaminator bistveno posegal v vodstvo ljubljanske škofije. Zato je zaslužil, da je postal še stolni prošt in apostolski protonotar. A vendar se zdi, da je pri vsem svojem ogromnem delu posvetil največ skrbi in ljubezni ljubljanskemu duhovskemu semenišču in vzgoji bogoslovcev. Kajti zave dal se je: kakršni bodo duhovniki, taka bo škofija. Kot ravnatelj semenišča in vzgojitelj bogoslovcev je bil strog, a vendar tudi očetovski dober. Zato so mu bogoslovci vdali ime »ata«, kar najbolj zgovorno priča, da je bil kljub strogosti in navidezni trdoti očetovski dober.

Božja previdnost je izbrala pok. prošta Ignacija Nadraha, da vzgoji slovensko duhovščino ljubljanske škofije za čase verskega preganjanja in komunistične revolucije v Sloveniji. Mnogi duhovniki in bogoslovci, ki so izšli iz Nadrahove šole, so padli v teh letih kot mučenci, mnogi pa sede po ječah. Kajti zgled Ignacija Nadraha, ki je v besedah in dejanjih povsod in vedno branil resnico z vso neustrašnostjo in odločnostjo, je nehoti potegnil za seboj tudi duhovnike, ki so izšli iz njegove vzgojne šole. On je glede katoliških načel s svojim zgledom in besedami naglašal: »Trd bodi neizprosno mož jeklen, kadar braniti je časti in pravde.« Zato je on ob grobu prve duhovniške žrtve ljubljanske škofije, ob trupu prof. Ehrlicha, ki je leta 1942 padel od komunistične krogle, vzkliknil: »Glejte, tako umira pravični in nikogar ni, ki bi se ob tem zamislil.« Nato je pa v nagrobnem govoru odločno obsodil brezbožni komunizem in izrekel nad Ljubljano gorje, ker je iz »bele« Ljubljana postala »rdeča« Ljubljana. Leta 1945 ga je ob prihodu komunistov zadel zapor. Čez nekaj časa so ga resno bolnega izpustili na svobodo. Preživel je potem še nekaj let v velikem trpljenju, bolezni in osamljenosti.

Smemo upati, da ima po njegovi smrti slovenski narod v pokojnem Ignaciju Nadrahu mogočnega priprošnjaka pri Bogu. Šel je pred nami v večnost, da nam v nebesih prostor pripravi, pa slovenskemu narodu izprosi vstajenje, versko svobodo in zmago duha nad tvarjo.

Pokojniku hvaležni gojenec

PRISPEVAJTE
za L. Kemperlov sklad!

Z GORIŠKEGA

Slovo

Pred nedavnim so nas zapustili razni rojaki, ki so se podali v svet za številnimi drugimi, ki so odšli pred njim iskat tega, česar v domovni niso več imeli, svobode. Odšli so z zadnjo skupino beguncev, ki jo je organizirala IRO iz Gorice. Med njimi so bile tudi družine Šuligoja Stanka, bivšega tajnika na občini v Števerjanu, dr. Ravnika iz Kanala in Mlekuževa družina iz Boveca. Tem in vsem ostalim kliče: »Bog vas spremlja na vaši poti in vas pripelje kdaj zopet domov v svobodno domovino!«

Smrt

V Gorici je v soboto 1. dec. na svojem domu umrla mati dr. Angela Culota, sedanjega predsednika pokrajinskega sveta. Pokojna Marija Brumat, vdova Culot, je bila pristna goriska žena starega kova. Umrla je v starosti 81 let. Sinu dr. Angelu in vsem ostalim sorodnikom izrekamo naše sožalje.

Marijina družba v Gorici

ho imela sprejem novih članic in novink na praznik Brezmadežne ob 3.30 popoldne v cerkvi sv. Antona. V nedeljo 16. decembra pa priredi igro iz Marijinega življenja ob 4.30 popoldne v dvorani Brezmadežne na Placuti. Vstop za družbenice in druge samo z vabilom, ki jih dobite pri vodstvu družbe v Slovenskem Alojzijevešču ali pa na Trgu sv. Hilarija 7/II.

Zlati jubilej č. M. Mehtilde Grčar

V nedeljo 25. novembra je v uršulinskem samostanu praznovala zlati jubilej redovnih obljub č. m. Mehtilde Grčar, dolgoletna voditeljica internata. Jubilarica, po rodu Gorenjka, je vstopila v uršulinski red v Škofjiloki, kjer je tudi naredila večne obljube 25. novembra 1901. Pozneje je prišla v Gorico, kjer je poučevala na nemški šoli. Med prvo svetovno vojno, ko je večina redovnic odšlo v begunstvo, je ona ostala v Gorici in z nekaj sestrskimi čuvale samostan. V tem času je sprejemala v oskrbo in vzgojo le številne sirote in otroke, ki so ostali brez varstva. Tudi ranjenci so v uršulinskem samostanu našli požitvalne Samarijanke. Po vojni pa ji je bilo poverjeno vodstvo internata. In to nalogo vrši kljub visoki starosti in od vojnih dogodkov ter dolgoletnih naporov zrahljanemu zdravju, še danes. Na stotine je deklet, ki so bile v tej dolgi dobi zapupane njeni vzgoji. Prihajale so s Tolminskega, iz Soške doline, s Krasa in Vipavske, iz Furlanije, iz Trsta, iz Istre. Za vse je skrbel z materinsko ljubeznijo in v dobi fašističnega zatiranja slovenskih manjšin, je v zavodu vladalo med gojenkami, po zaslugi njenih nauk in zgledov vzorno soglasje in strpnost. Tudi v najburnejši dobi se je internat zdel kot varen očiščeni sredi razburkanega morja. S svojim dostojanstvenim mirom in materinsko ljubeznijo je ublažila komaj porajajočo se napetost, vlivala pogum boječim, tolažila žalostne, vzpodbujala k učenju in navduševala za vzvišene ideale.

Ni čudnega torej, da so se nekdane gojenke z velikim navdušenjem in veseljem odzvale vabilu bivših učiteljic, naj pridejo v zavod, da skupno proslavijo zlati jubilej ljubljene Matere. Odzvale so se v zelo velikem številu. A udeležba bi bila še mnogo večja, ko bi mogle prihiteti tudi tiste, ki jih loči državna meja.

Po sveti maši, med katero je jubilarica ponovila redovne obljube, so bivše gojen-

ke preživele ves dan v zavodu med nekdanjimi učiteljicami in obujale spomine na srečna leta, ki so jih preživele v tem svetem domu. Zdelo se je kot da je gostoljubnost č. sester spet pričarala tisto prelepo dobo.

Po akademiji, ki so jo popoldne priredile skupno bivše in sedanje gojenke, so se povabljenke solznih oči razšle. A v srcih jim bo ostal neizbrisni spomin na ta dan in želja, da bi se v bodoče mogle vsako leto vrniti v zavod, kjer so preživele skupaj toliko srečnih dni in bile deležne tolike prožrtvalne ljubezni.

Za dvolastnike

Zaradi močnega razširjenja slinavke in parkljevke v naši pokrajini, je prepovedan vstop v Jugoslavijo ne samo živini dvolastnikov, temveč tudi njim samim.

Pevma

V torek 27. nov. smo spremljali k zadnjemu počitku komaj 19 letnega mladence, mehanika Sergija Radinja iz Pevme. Ljubil je svoje domače, bil pošten delavec in cerkveni pevec. Cerkevni zbor se je poslovil od njega z žalostinkami in g. župnik z ganljivimi besedami. Pokojnikova mladost in poznanje sta privabili veliko število pogrebcev domačih in drugih. Bil je lep, toda žalosten pogreb. Prijatelj Sergij, počivaj v miru in zemlji domači! Zalučnim domačim, iskreno sožalje!

Podgora v jeseni

Podgora — to gotovo ni kak skrit in oddaljen kraj, ki bi bil Bogu za hrbtom! Saj toliko ljudi zahaja tja doli na delo za vsakdanji kruh, ker je pač tamkaj velika tekstilna tovarna; poleg tega vidimo še mnogo Podgorcev tu in tam in slišimo, kaj se o njih pripoveduje. Vendar se mi je nekaj že dalje časa prav čudno zdelo: vsi pravijo, da je Podgora velik in važen kraj — pa beremo v »Kat. glasuc« tako malo poročil o Podgori, dočim tolikokrat slišimo govoriti o zadevah, ki se tam dogajajo, ali pa o zanimivosti, ki jih tam praznujejo — kot n. pr. zlata maša rojaka g. Ivana Draščeka ali izredno lepo uspešo Marijino romanje po družinah itd. Kar se torej toliko govori, pa malo ali nič piše, me je nazadnje kar privzdignila silna radovednost. Ali veste zaradi česa? Onega dne sem namreč izvedel za sledečo novico: krivoverski adventisti so si privoščili akcijo po Podgori. Silno me je zanimalo: Kaj bo zdaj? Kako bo ta stvar odmevala po tej župniji? Ali bo kdo kaj nastopil? Ali bodo ljudje nasledili še tem novim zankam? Zato sem se vzdignil kar sam zase, vzel pot pod noge in se odpravil v vas onkraj Soče. Bila je nedelja; ko sem »privandral« pred cerkev, sem kar obstal. Kaj pa je to? Začuden sem se zagledal v edinstveni in kar originalni napis, ki nad okrašenim vhodom v cerkev oznanja Marijino čast; kdo bo preštel vse tiste male električne žarnice, ki zvečer tako tvorijo blesteč napis! »Pa vstopimo še v cerkev.« sem se odločil. A glej — koliko cvetja, lučk in še velik napis: »POZDRAVLJENA!« Kaj pa imajo Podgorci? Gledam in se čudim: tam v sredini, že čisto blizu obhajilne mize je! Da, ona je — tista lepa Mati božja, ki je tako dolgo romala po Podgori od hiše do hiše! Zares, nekaj očarljivega — torej se ne zastoj toliko govori o vsem tem! In zdaj mi Podgorci razodenejo še, da bodo tej sveti Obiskovalki zgradili v spomin lepo kapelico nad vasjo, prav tam, kjer so med preteklo vojno toliko molili in

jokali... Torej, spominska kapelica — saj pravzaprav o tem sem že tudi nekaj ujel, da se tam pri nabrežinskih kamnosekih po lepi zamisli in pod večim vodstvom mojstra, ki je pripravil originalen umetniški načrt, nekaj lepega pripravljajo... — Zazvonilo je, začena se jutranja služba božja. Poslušam ubrano petje otroškega zborčka. Torej, mladi rod si je osvojil kar eno izmed nedeljskih in prazničnih svetih maš — zanimivo! Seveda, saj kar vidim: starši in drugi odrasli družinski člani že prihajajo prav radi in pobožno poslušajo, kako donijo glasovi njihovih malih... A mene so zanimala tudi oznanila: kaj bomo s prižnice novega ali potrebnega slišali? Ali bo kaj gledč one krivoverske adventistične propagande, zaradi katere sem semkaj prišel? In veste, stvar me je tako vlekla in zanimala, da sem še potem udeležil še svete maše ob desetih. To vam je bila kar cela lekcija, temeljita in pregledna, kako naj se pravi verniki zadržijo nasproti krivoverskim zmotnjam adventistov in tudi proti drugim modernim zankam, ki jih vrag in njegovi raznovrstni pomagači in priganjači nastavlajo in zastavljajo zdaj tu zdaj tam z jasnim namenom, da bi se razkrojila in razbila enostnost, discipliniranost in trdno organizirana zgradba vere in Cerkve. Res je, če bi se vrugu in hudobiji taka poteza posrečila — kot se je zgodilo v

premnogih krajih in deželah, blizu in daleč — bi bila nazadnje prava vera kar razruvana; docela uničena in potem sploh popolnoma proč pometena iz sre in duš. A to se vrugu ne bo posrečilo, dokler so verniki tako jasno poučeni in dokler tudi oni pristrano sodelujejo s tem, kar jim Cerkve oznanja in ponuja. Kar oddahnil sem se in vzpodbudilo me je, ko sem slišal, kako jasno je bilo zbranim vernikom razloženo o krivem delovanju ter naukih krivovercev, adventistov in drugih zmotnežev. Kratko, duhovito in jasno je bilo ovrženo njihovo »svetopisemsko« in »zgodovinsko« nasprotovanje nedelj ter njihov čudni nauk o umrljivosti duše in sploh sistem razširjenja krivoverskega tiska. Vtis sem imel: domača cerkev nudi podgorskim vernikom dosti lepega in prepotrebega in mnogi — tako sem tudi opazoval in videl — z zanimanjem in z iskrenostjo poslušajo in, hvala Bogu, že tudi marsikateri dobremu sledijo. — Pa na svidenje še kdaj, Podgorci!

Prvi kulturni večer v Števerjanu

V soboto preteklega tedna zvečer smo imeli v Števerjanu svoj prvi kulturni večer. Na njem je govoril o pokojnem vladiki Sedeju naš urednik g. Stanko Stanič. Nastopil je tudi števerjanski pevski zbor. Večera se je udeležilo mnogo ljudi.

S TRŽAŠKEGA

Zaradi orožja pred sodiščem

V ponedeljek 3. dec. se je pričela sodna razprava proti obtožencem: Mariju in Emiliju Venierju, Titu Mizzanu, Mariju Fabretu ter Mariju in Vinciju Craveru. Manjkaj je obtoženi Arrigo Riva, ki je trenutno v bolnici pod policijskim nadzorom. Navedene osebe so obtožene, da so skrivale v lastnih stanovanjih večje količine raznovrstnega orožja.

Izsedil jih je in vtaknil pod ključ inšpektor C.P. France Ozebek. V ta namen se je poslužil zvijače in se predstavil Mizzanu kot kupec orožja za izvoz. Govoril je v neki prisiljeni italijanski in na ta način uveril Mizzana o svojem dobrem namenu. Razprava se nadaljuje.

Vsekakor nam bo odkrila razprava marsikaj zanimivega. Morda bo policija prišla do aretacije krivcev zadnjega bombnega atentata!

Iz Boljunca

Pred adventom smo tu v Boljuncu imeli dve zlati poroki. Pred 50 leti na dan 27. novembra sta sklenila sv. zakon Ivan Ota in Ivanka Petaros, rojakinja iz Rimanj, kjer živi njen oče in čaka stoletnice rojstva. Na dan 30. novembra 1901 pa sta bila poročena Andrej Pečenik in Antonija Žerjal, ki sta tudi še dokaj čvrsta učakala petdesetletnico. Oba para sta se z daritvijo sv. maše Bogu zahvalila za prejete dobrote. Boljunčani in vsi znanci jima želimo, da bi učakala tudi šestdesetletnico poroke.

Zidamo in delamo tu v Boljuncu na vse kriplje. Dozidana je občinska stanovanjska hiša, ki bo na spomlad sprejela nove stanovalce. Pri koncu so tudi dela za tlakovanje vaškega trga ali »gorice«, kakor pravimo tu v Bregu. Za sv. Štefan, ko bo »lučanje«, bodo jabolka trkljala po asfaltiranih tleh. Začeli so tudi širiti našo cesto od razpotja na »Lakotiču« sem proti Boljuncu: res potrebno in koristno delo. Ta cesta mnogo dela, ker imamo tu velik kamnolom, ki pošilja številne tovore gruča proti Trstu. Otvoril se je pa nedavno še nov kamnolom, ki so se ga lotili do-

mači podjetniki, kar nas še prav posebno veseli. Le pogumno dalje za pravi napredek!

Za »Vincencijevo konferenco«

Namesto cvetja na grob pok. Fani Abram daruje cerkveni pevski zbor iz sv. Jakoba v Trstu 1500 lir za Slov. Vincencijevo konferenco - odsek sv. Jakob. Isti zbor daruje za pokojnico sv. mašo, ki bo 9. 12. 1951 ob 9 uri v cerkvi sv. Jakoba. N. N. daruje za Slov. Vincencijevo konferenco - odsek Mati lepe ljubezni 5000 lir. Bog plačaj!

Radio Trst II.

Nedelja, 9. decembra: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Oddaja za najmlajše - Pravljičja o Rački - packi. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 14.30 Leoncavallo: GLU-MACI, opera v 2 dej. — 18.00 Iz delavskega sveta. — 20.00 Slovenske pesmi. — 21.00 Književnost in umetnost.

Ponedeljek, 10. 12.: 13.00 Glasba iz baletov in revij. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 20.10 Slovenski motivi. — 21.00 Koncert tenorista Dušana Pertota. — 21.30 Vieniavski: Koncert za violino.

Torek, 11. 12.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.30 Aktualnosti. — 21.00 Vzori mladini. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 1. —

Sreda, 12. 12.: 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Šola in vzgoja. — 21.00 Vokalni

kvartet. — 21.40 Glasba iz revij. — 23.00 Zmerni ritmi.

Četrtek, 13. 12.: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 19.00 Slovensčina za Slovence. — 21.00 Radijski oder - Ilusen: STRAHOVI nato Večerni ples. — 23.00 Operetni dueti.

Petek, 14. 12.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Pogovor z ženo. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Večerni koncert. — 22.00 Brahms: Koncert za klavir in orkester.

Sobota, 15. 12.: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. — 19.00 Kraji in ljudje. — 19.15 Pestra folklorna glasba. — 21.30 Savino: Ameriški koncert z klavir in orkester. — 22.30 Ples za zaključek tedna.

Izšel je „PASTIRČEK“ za mesec december

Zahvala

Gospa Vladimira Bevčar pok. Rubini je v počastitev spomina svojega pok. očeta BEVČAR BLAŽA darovala lir 8000 v dobre namene ter dva zavoja raznih šolskih potrebščin za Slovensko sirotišče in druge ubožnejše slovenske učence.

Velikodušni gospej se prav lepo zahvaljujemo ter zagotavljamo molitve obdarovanih za njo in njenega pok. očeta. Bog plačaj!

Darovi za sklad L. Kemperla

Cerkveni zbor pri sv. Jakobu v Trstu 300; Okroglič Jožef, Števerjan 46, 200; Jože Novak 450; Jože Čok 300; Jakob Kuret 260; č. g. Anton Prinčič 500 lir. Srčna hvala!

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

N.N. 1000; namesto cvetja na grob blagopojne gospe Ušaj Amalijske družina Zvanut 500; N.N. 500; Števerjan: v denarju 3.697, kg 540 krompirja, 225 kg jabolk, 58 kg koruze, 24 kg koruzne moke, 20 kg bele moke, 11 kg fižola; suhih črešnj in paste.

Standrež: 9647 lir, 530 kg krompirja, 70 kg koruze; česna, moke, paste, riž in ječmena; Rupa in Peč: 2516 lir, 210 kg krompirja, 120 kg koruze, 25 kg repe, 5 kg moke; gđc. Pavla Makue 1000, L.M.D. 1000 lir.

Vsem našim darovalcem srčna hvala in zagotovilo hvalečnosti in molitve.

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Za vzdrževanje revnih dijakov v Alojzijevešču so darovali: N.N. 500; N.N. 500 mizar Kožuh 925; trgovec Makarovič 471; dr. M. 1000; g. Vizintin 500 lir. Bog povrni!

Prijatelji našega zavoda, sv. Miklavž je tu! Spomnite se s kakim darom od tej lepi priliki tudi naših revnih dijakov. Veliko dobro delo naredite, če nam jih pomagata vzdrževati.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Tvrdba C I T R U S

IMPORT - EXPORT

Lastnik Aleksander Goljevšček

TRST, Via Torrebianca 27

pošilja v Jugoslavijo darilne pakete in razno drugo blago pod zelo ugodnimi pogoji.

koj pripravijo za pot na Skalnico, biričema Federzolliju in Čibeju je pa ukazal, da privedeta Urško ponovno v zapore.

Čez dobri dve uri so bili vsi imenovani zbrani na vrhu Skalnice, kjer so Urško našli pri čredi z rožnim vencem v rokah. Ko je Čuvaj zagledal konje in na njih gospode, je začel lajati iz vsega grla.

Urška je takoj uganila, da so vsi ti gospodje prišli zaradi nje na goro. Poklekala je psa, da je utihnil in se stisnil k njej. Došleci so razjezdili konje in stopili k Urški. Grof Attems jo je vprašal: »Kako si prišla sem gor? Saj si bila sinoči oddana v stolpno celico goriske gradu v zapore?«

»Mati Marija me je oprostila,« je odgovorila Urška.

»Saj ni res! Norica goljufiva! Nekdo ti je odprl, da si ušla. Zdaj pojdeš zopet z nami,« je govoril v slabi slovenščini birič Federzoll.

»Počasi, počasi!« je opomnil grof Attems. »Najprej nam bo Urška pokazala, kje se ji je Mati božja prikazala in naročila, da ljudstvo sezida cerkev.«

Urška je želji ustregla in vse razkazala.

Grof Attems si je delal zapiske in meril v korakih kraj napovedanega prikazanja in razdaljo do vrha Skalnice, kjer naj bi stala cerkev. Zapisoval si je tudi krajevni ogled: razpelo, drevje, čredo in Urško. Vse je hotel pozneje narekovati pisarju Črnigoju. Ko je vse potrebno ugotovil, je naročil Urški, naj žene čredo domov v spremstvu obeh biričev, ki jo odpeljeta iz Grgarja v goriske grajske zapore.

Urška je uhogala in pognala čredo domov. Federzoll in Čibej sta jo spremljala. Čuvaj je hodil ves čas zraven nje in renčal na spremljevalca. Grof Attems in ostali uradniki so zajezdili konje, ki so po slabem potu počasi korakali proti Prevalu. Ker je bila ob ondi pot boljša, so nato odirjali proti Solkanu in Gorici.

Že kasno popoldne sta biriča privedla Urško pred glavarjevega namestnika.

»Danes te ne bom več zasliševal. To storim jutri opoldne. Odpeljita zapornico v stolpno celico in pošljita ječarja Zuchiatija k meni,« je ukazal. Stari ječar je takoj

došel, se poklonil in čakal v pozoru na navodila. Grof Attems ga je strogo pogledal in zabičal, da mora paziti na Urško, zapreti celico s ključavnico in z zapahom in postaviti stražo pred vrata celice in gradu. Tudi na vseh hodnikih, po katerih se dospe v stolp, naj postavi stražo. »Povelje natančno izpolni,« je dejal Zuchiatii, odkorakal in odredil vse, kakor je naročil grof Attems.

Urška je povečevala, dolgo molila in legla nato k počitku. Ker je bila utrujena, je tudi kmalu sladko zaspala. Iz globokega spanja jo je proti jutru zopet zbudila Presveta Devica, ki se ji je prikazala v rajski lepoti in svetlobi in jo privedla mimo vseh skrbnih straž v svobodo in jo postavila na Skalnico, nato pa izginila v zlatih oblakih.

Urška je pokleknila pred razpelo in molila. Ko je Francka priglasila čredo, je prišlo z nje mnogo grgarskih in solkanskih deklet in žena. Hotele so se prepričati na lastne oči, je li Marija zopet čudežno osvobodila Urško.

Ko so jo zagledale, so se čudile, jo obstopile in prosile, da jim pove, kako jo je

Marija rešila. Urška jim je rada to povedala, da tako počasti in proslavi nebeško Gospo.

»Izvoljenka božja, blagoslovi nas!« je dejala botra Ančka Godničeva in pokleknila. Z njo so poklekile še ostale ženske.

»Kaj pa vendar mislite! Jaz nimam nika-ke pravice blagoslovljati. To je duhovniška pravica. Pela in molila pa bom z vami veseli rožni venec.«

In začela je peti in moliti.

Medtem je zazvonilo v Grgarju ob sedmi uri Zdravo Marijo. Zmolile so še angelovo čiščenje in odšle nato domov.

□

Ko je ječar Zuchiatii tisto jutro prinesel zajtrk — prežganko in kruh — v zaporno celico, Urške ni bilo v njej.

»Kakšen šment se je zopet dogodil? Ali je deklica v zvezi s hudobcem in čara kakor večja ali pa jo ščitijo božje sile. Deklece trdi, da se ji je prikazala Marija na Skalnici in da jo je rešila Marija iz zapora. Vsa zadeva je zelo čudna. Petere straže sem postavil. Da bi na naravni način izgi-

nila ali pobegnila, se mi zdi nemogoče.«

Tako je modroval stari ječar in zudevo javil grofu Attemsu, ko je le ta ob 8. uri prišel v urad.

»Kaj pravite, Zuchiatii? Zopet je zginila kakor kafa? Ali ste vse izhode zastražili?«

»Pet straž sem postavil, milostni gospod grof, a kljub temu deklice ni več v celici. Gospod grof, morda pa višje sile ščitijo dekletce. Meni se zdi nemogoče, da bi na naravni način odšla iz zapora,« se je upal pripomniti stari ječar.

»To je res več kot čudno, da ta Urška Ferligiojeva pri tolikem zastraženju izgine v noči, kot da bi jo odnesel vihar. Stavim, da je zopet na vrhu Skalnice. Se enkrat pošljem ponjo. Privredeta naj jo biriča Federzoll in Čibej! Nocoj pa mora nekdo spati z njo v celici! Ugotoviti hočem, kdo ji ponosi pomaga v svobodo. Ai ba vaša žena, Zuchiatii, hotela spati z njo v zaporu?«

»Zakaj pa ne, milostni gospod grof! Moja žena me v službi vedno rada podpira. Pri-nesti dam njeno posteljo v celico, preden privedejo deklico v zapor. (Nadaljevanje)